

Posudek na diplomovou práci

Posudek vedoucího diplomové práce

Zkušenost zprostředkovaného učení v interakcích rodičů a dětí,

kterou předkládá Bc. Filip Šinkner

Když se před bezmála třemi lety autor předložil diplomové práci rozhodl, že chce realizovat výzkumný projekt a napsat práci, která bude smysluplná a využitelná, patrně netušil, kolik energie ho to bude stát, ale také kolik odborných zkušeností při této práci získá. Jak se postupně cizeloval výzkumný design i záměr práce, autor se setkal s kapacitami jako prof. David Tzuriel, se kterým práci osobně konzultoval, a realizoval studijní pobyt v Izraeli, díky němuž se stal patrně jediným českým odborníkem na práci s konceptem MISC a metodu OMI, kterými se nechal inspirovat pro českou verzi svého diagnostického nástroje.

Téma práce není českému prostředí nijak vzdálené. Mnozí psychologové, speciální pedagogové i učitelé znají přístupy R. Feuersteina, jeho intervenční program, případně i diagnostické nástroje, a tedy i teorii zkušenosti zprostředkovaného učení, která vyjadřuje základní principy účinné interakce edukátorů a jejich žáků při rozvoji kognitivního potenciálu. Naprostou inovací je však záměr předložené práce, která se snaží na zkušenost zprostředkovaného učení podívat jako na téma hodné poradenských intervencí. Snahou autora bylo vytvořit nástroj, který by terapeutům a dalším poradenským pracovníkům umožnil sledovat projevy zprostředkovaného učení u klientů, resp. rodičů a dětí, a získané informace následně využít při poradenské práci.

Teoretická část práce obsahuje sedm stručných, ale informacemi nabytých kapitol, v nichž se autor věnuje hlavním tématům, jež souvisejí s výzkumným designem představeným v empirické části práce. Autor postupuje od obecnějších témat, jež souvisejí s teoriemi kognitivního vývoje, přes shrnutí poznatků o teorii zkušenosti zprostředkovaného učení, až po aplikaci této teorie v přístup MISC a v metodě OMI. Pro úplnost je v závěru uvedena kapitola shrnující v současné době dostupné nástroje diagnostiky interakcí rodičů a dětí. Text je spíše stručnější, ale obsahově bezpochyby zajímavý. Autorovi se daří vystihnout podstatu informací, pracuje s množstvím relevantních zdrojů, převážně zahraničních. Opakovaně se při psaní snažil vyvarovat tomu, aby sděloval již mnohokrát řečené, což se možná odrazilo v rozsahu jeho vlastního odborného sdělení.

Po teoretické části následuje empirická část. Snad by se formálně hodilo ji oddělit konkrétním titulkem, aby ji čtenář snadněji identifikoval. Autor vytvořil pozorovací škálu, jejíž spolehlivost chtěl prověřit prostřednictvím shody posuzovatelů, kterým prezentoval videozáznamy interakce rodičů s dětmi. Ačkoli se finální podoba posuzovací škály může zdát velmi přímočará a jednoduchá, její vznik provázelo značné úsilí, mnoho času a vysoké nároky na práci autora. Rovněž celý výzkumný design byl poměrně časově náročný a rozhodně vyžadoval množství energie a dokladuje erudici autora v problematice, kterou si pro svojí diplomovou práci zvolil.

Výsledky výzkumu bohužel nepřinesly jednoznačná tvrzení a škálu v současné době patrně nelze v poradenském systému využívat. Může však určitě sloužit jako doplněk jiných metod, lze ji bezpochyby

úspěšně používat při výzkumných studiích a určitě si zaslouží další adaptaci do podoby, díky které by získala náležitou reliabilitu a validitu.

Prezentace výzkumného záměru i zjištěných výsledků je přehledná a srozumitelná. Snad jen předložené tabulky s výsledky mohly mít české popisky, nebylo nutné je doslova přebírat ze statistických programů. Práce je ukončena přiměřeně rozsáhlou diskusí, v níž se autor především snaží argumentovat, proč dospěl k uvedeným zjištěním a jak lze metodu chápat.

Navzdory stručnosti práce jde rozhodně o studii, která si zaslouží větší pozornost odborné veřejnosti a doufám, že v započatém odborném úsilí bude autor nadále pokračovat, aby zúročil vše, co se při zpracování této diplomové práce naučil. Věřím, že získal množství zkušeností a znalostí, které standardní student píšící diplomovou práci obvykle nenabude.

Na závěr otázky: Jaké jsou další záměry autora s metodou PIZZU? Narazil autor na nějaké zahraniční studie, které by mu pomohly nalézt směr pro další rozvoj metody?

Bc. Filip Šinkner předložil práci, která splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK v Praze.

Doporučené hodnocení: výborně

Praha 14. 5. 2019

PhDr. Lenka Krejčová, Ph. D.